

Landelijk Model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit [naam universiteit]

Deze modelregeling is opgesteld door de gezamenlijke Nederlandse universiteiten om als uitgangspunt en voorbeeld te dienen voor de klachtenregeling die elke universiteit zelf vaststelt. Het doel van een gezamenlijke modelregeling is een zo veel mogelijk gelijke behandeling in elke universiteit van vermoedens van schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Universiteiten zullen in de door ieder van hen op te stellen eigen klachtenregeling dit model als uitgangspunt nemen. Dat is belangrijk, omdat de universiteit zich verantwoordelijk stelt voor het gedrag van elke onderzoeker die binnen haar muren wetenschappelijk werk verricht of heeft verricht. De universiteit stelt zich daarom open voor alle klachten over de wetenschappelijke integriteit van haar onderzoekers en zal gegronde vermoedens van misdragingen te onderzoeken.

Preambule

Binnen de [naam universiteit]rust op alle betrokkenen bij het onderwijs en onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. De algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen dienen daartoe te allen tijde te worden nageleefd.

In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2005, aangepast in 2012) is een uitwerking gegeven aan deze beginselen die ook door de [naam universiteit]worden onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit als bedoeld in artikel 1.7 van de WHW.

Een van de middelen ter toetsing van de wetenschappelijke integriteit is het recht te klagen indien (het vermoeden bestaat dat) medewerkers van de universiteit de wetenschappelijke integriteit schenden.

Voor de verwezenlijking van dit klachtrecht heeft het college van bestuur de onderstaande regeling vastgesteld.

Art. 1 Definities

Schending van de wetenschappelijke integriteit: Handelen of nalaten in strijd met de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening, waaronder in ieder geval de gedragingen opgenomen in bijlage 1.

Klacht: Een melding over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker

Klager: Degene die zich met een klacht wendt tot de commissie, al dan niet via het college van bestuur of de vertrouwenspersoon

Beklaagde: De medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend

Medewerker: degene die cf. de CAO-NU een dienstverband heeft (gehad) bij de universiteit of die anderszins werkzaam is (geweest) onder verantwoordelijkheid van de universiteit

Vertrouwenspersoon: Degene die als vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit

is aangewezen door het college van bestuur

Commissie: de door het college van bestuur ingestelde commissie ter behandeling van klachten inzake schending van de wetenschappelijke integriteit.

Art. 2 Algemeen

- Eenieder heeft het recht een klacht in te dienen bij de commissie, al dan niet via het College van Bestuur of de vertrouwenspersoon.
- Indien de klacht betrekking heeft op een lid van het College van Bestuur, kan de klacht worden ingediend bij de commissie, al dan niet via de Raad van Toezicht of de vertrouwenspersoon. In dat geval brengt de commissie advies uit aan de Raad van Toezicht en oefent deze de bevoegdheden uit van artikel 5.
- Een ieder is verplicht aan de vertrouwenspersoon en de commissie binnen de gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vragen bij de uitoefening van hun bevoegdheden.
- Een ieder die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in de klachtprocedure bekend is geworden.

Art. 3 Vertrouwenspersoon

a. Benoeming

1. Het college van bestuur benoemt een of meerdere vertrouwenspersonen voor een periode van vier jaar (*gehoord de decanen*). Herbenoeming voor een aansluitende periode van telkens vier jaar is mogelijk.
2. Voor benoeming is vereist:
 - het zijn van (emeritus) hoogleraar met lange ervaring in onderzoek en onderwijs, bij voorkeur opgedaan aan een of meer Nederlandse universiteiten;
 - het genieten van een onbesproken wetenschappelijke reputatie;
 - het kunnen omgaan met tegenstellingen en conflicten;
3. Het college van bestuur kan de benoeming tussentijds beëindigen
 - op eigen verzoek van de vertrouwenspersoon;
 - wegens niet langer voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid;
 - wegens disfunctioneren als vertrouwenspersoon (*gehoord de decanen*).
4. Niet voor benoeming tot vertrouwenspersoon komen in aanmerking de leden van de raad van toezicht, de leden van het college van bestuur en de decanen van de faculteiten.

b. Taak

De vertrouwenspersoon

1. fungeert als aanspreekpunt voor vragen en klachten over wetenschappelijke integriteit
2. probeert indien hij daartoe mogelijkheden ziet te bemiddelen of de klacht anderszins in der minne op te lossen
3. wijst de klager de weg naar het indienen van een klacht bij de commissie.

c. Verantwoording

De vertrouwenspersoon legt over zijn werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het college van bestuur in een jaarlijkse rapportage *ten behoeve van het jaarverslag van de universiteit*.

De vertrouwenspersoon is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in die hoedanigheid bekend is geworden.

Art. 4 Commissie Wetenschappelijke Integriteit

a. Benoeming en samenstelling

- Het College van Bestuur stelt een commissie wetenschappelijke integriteit in.
- De commissie wordt gevormd door de voorzitter en minimaal twee leden.
- De voorzitter en de leden worden benoemd door het college van bestuur.
- Het bepaalde onder 3.a is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat een vertrouwenspersoon niet in aanmerking komt voor benoeming als voorzitter of lid van de commissie.
- Bij de benoeming wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de wetenschapsgebieden van de universiteit. Bij voorkeur één van de leden is jurist.
- De commissie kan voor het onderzoek van een klacht tijdelijk worden uitgebreid met deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteit.
- De commissie wordt ambtelijk ondersteund door een jurist.

b. Taak

De commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt klachten en brengt daarover advies uit aan het college van bestuur.

c. Bevoegdheden

- De commissie is bevoegd informatie in te winnen bij alle werknemers en organen van de universiteit. Zij kan inzage verlangen in alle documentatie en correspondentie die zij voor de beoordeling van de klacht van belang acht.
- De commissie kan deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteit, raadplegen. Van de raadpleging wordt een rapportage opgemaakt.

d. Werkwijze

1. Voor zover de werkwijze van de commissie niet in deze op in een nadere regeling is vastgelegd, wordt deze bepaald door de voorzitter.
2. Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, komen niet in aanmerking voor de behandeling van een klacht.
3. De commissie beoordeelt de ontvankelijkheid van de klacht onder meer aan de hand van de volgende criteria:
 - a. duidelijke omschrijving van de (vermoede) schending van de wetenschappelijke integriteit door een of meer bepaalde medewerkers van de [naam universiteit].
 - b. de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen;
 - c. vermelding van naam, functie en contactgegevens van klager.
 - d. Op verzoek van het college van bestuur kan de commissie een klacht onderzoeken zonder de identiteit van de klager te kennen.

4. De commissie is bevoegd een klacht niet in behandeling te nemen indien de schending naar haar oordeel te lang geleden heeft plaatsgevonden of indien de klacht al eerder is onderzocht of naar haar oordeel kennelijk ongegrond of kennelijk van onvoldoende belang is verklaard.
5. De commissie kan klager de gelegenheid bieden de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn.
6. De commissie oordeelt binnen drie weken na ontvangst van de klacht over de ontvankelijkheid van de klacht. Indien zij tot niet-ontvankelijkheid concludeert, brengt zij daarover terstond advies uit aan het college van bestuur.
7. Indien de commissie de klacht ontvankelijk acht, gaat zij over tot inhoudelijke behandeling.
 - De commissie hoort de naar haar oordeel in aanmerking komende betrokkenen bij de klacht. Van het horen wordt een verslag opgemaakt.
 - Tijdens het horen kunnen de klager en de beklagde zich laten bijstaan.
 - Het horen van betrokkenen geschiedt in elkaars aanwezigheid, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hen gescheiden te horen. In dat geval wordt ieder van hen op de hoogte gesteld van het verhandelde tijdens het horen buiten diens aanwezigheid.
 - De commissie kan getuigen en deskundigen horen.
8. Binnen twaalf weken na ontvangst van de klacht brengt de commissie advies uit aan het college van bestuur over de gegrondheid van de klacht.
9. De zittingen van de commissie zijn niet openbaar.

e. Verantwoording

De commissie legt over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het college van bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de universiteit.

De leden van de commissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn geheimhouding verschuldigd over hetgeen hun in die hoedanigheid bekend is geworden.

Art. 5 Vervolprocedure

1. Het college van bestuur stelt binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie zijn aanvankelijk oordeel vast. Het stelt de klager en de beklagde(n) hiervan terstond schriftelijk in kennis. Het advies van de commissie wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel.
2. Klager en beklagde(n) kunnen binnen zes weken na ontvangst van het bericht van het college van bestuur aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het college van bestuur, voor zo ver dit de schending van de wetenschappelijke integriteit betreft. De commissie zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.
3. Indien niet binnen de onder 2 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd, stelt het college van bestuur zijn oordeel vast over de klacht.
4. Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het college van bestuur het oordeel van het LOWI in haar definitieve besluit.

Art. 6 Bescherming van betrokkenen

Het indienen van een klacht ingevolge deze regeling kan voor de klager tot generlei nadeel, direct of indirect, leiden, tenzij de klager niet te goeder trouw heeft

gehandeld. Hetzelfde geldt voor getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersonen of de commissieleden.

Art. 7 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het college van bestuur.

Art. 8 Slotbepalingen

Deze regeling treedt in werking op en vervangt alle voorgaande klachtenregelingen op het gebied van wetenschappelijke integriteit.

Deze regeling wordt gepubliceerd op de website van de [naam universiteit].

Van de klachten die sedert [datum] door de commissie inhoudelijk zijn onderzocht wordt het advies van de commissie en het oordeel van het college van bestuur na afronding van de procedure in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de VSNU.

Bijlage 1 Schendingen van de wetenschappelijke integriteit

Bijlage bij Model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit

Schendingen van de wetenschappelijke integriteit

In de wetenschappelijke gemeenschap bestaat grote overeenstemming over hoe de wetenschapsbeoefenaar zich hoort te gedragen en welke gedragingen moeten worden afgewezen als schendingen van de wetenschappelijke integriteit. In Nederland is die overeenstemming terug te vinden in de KNAW notitie Wetenschappelijke Integriteit uit 2001 en de VSNU code wetenschapsbeoefening uit 2004. Van de vele internationale teksten is de ALLEA European Code of Conduct for Research Integrity uit 2011 toonaangevend.

Fouten worden overal gemaakt en misdragingen zijn er in vele soorten en maten. Wetenschap kan slechts functioneren als is voldaan aan alle eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, eerlijkheid, onpartijdigheid, verantwoordelijkheid en respect. Wetenschappelijk wangedrag brengt schade toe aan de waarheid, aan andere wetenschappers en aan de maatschappij. De eerstverantwoordelijke om wangedrag tegen te gaan en zo nodig te bestraffen is de werkgever van de onderzoeker, de universiteit of het onderzoeksinstituut.

Met betrekking tot de gedragingen die hieronder zijn opgesomd, verklaren de universiteiten dat zij deze categorisch afwijzen, actief bestrijden en zo nodig met de hun ter beschikking staande sancties zullen bestraffen. Onder schendingen van de wetenschappelijke integriteit wordt in ieder geval verstaan:

1. **fingeren: het invoeren van fictieve gegevens**
Het fabriceren of verzinnen van gegevens die worden gepresenteerd als werkelijk verkregen bevindingen van onderzoek. Hiermee wordt het hart van de wetenschap—de waarheidsvinding—geraakt.
2. **falsificeren: het vervalsen van gegevens en/of het heimelijk verwerpen van verkregen onderzoeksresultaten**
Voor de onderzoeker onwelgevallige gegevens mogen nooit worden aangepast aan de verwachtingen of de theoretische uitkomsten. Het weglaten van gegevens mag slechts geschieden op aantoonbaar goede gronden.
3. **plagiëren van (delen van) publicaties en resultaten van anderen**
Wetenschap functioneert slechts met de eerlijke erkenning van de intellectuele eigendom van ieders eigen bijdrage aan de kennis. Dat geldt voor de hele range van studentenwerkstukken en scripties tot wetenschappelijke publicaties en dissertaties. Het gaat niet alleen om letterlijk overschrijven, maar ook om parafraseringen, het weglaten van noten of bronvermelding, het heimelijk gebruik van door anderen vergaarde data, ontwerpen of tabellen. Het auteursrecht biedt gedupeerden de mogelijkheid tot genoegdoening via de rechter, maar ook als er geen direct gedupeerde (meer) is, kan een onderzoeker worden aangeklaagd wegens plagiaat.
4. **het opzettelijk negeren en niet erkennen van bijdragen van andere auteurs**
is een vorm van wangedrag die verwant is aan het plegen van plagiaat. Opzettelijke en grove schendingen die niet binnen de wetenschappelijke gemeenschap zelf opgelost kunnen worden, behoeven een onafhankelijk oordeel van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit.

5. het zich onterecht voordoen als (mede-)auteur
Een onderzoeker mag zich slechts (laten) noemen als medeauteur van een publicatie wanneer hij daaraan een aanwijsbare bijdrage heeft geleverd in de vorm van ingebrachte ideeën en expertise, uitgevoerd onderzoek, of theorievorming. Een onderzoeker die zijn naam aan een publicatie verbindt, vergewist zich zo goed mogelijk van de juistheid en integriteit van de inhoud.
6. het bewust verkeerd gebruiken van (statistische) methoden en/of het bewust verkeerd interpreteren van resultaten
De (statistische) interpretatie van onderzoeksgegevens en van empirische resultaten is onderdeel van de wetenschappelijke discours en dat betreft ook de vraag of die interpretatie al dan niet verkeerd is. Het is pas aan te merken als wangedrag indien wordt volhard in een verkeerde voorstelling van zaken en het presenteren van ongewettigde conclusies, wanneer in de wetenschappelijke gemeenschap tot een onomstreden oordeel daarover is gekomen. Zo nodig kan een CWI met externe peers tot een dergelijk oordeel komen.
7. het begaan van verwijtbare onzorgvuldigheden bij het verrichten van onderzoek
Er is pas sprake van wangedrag wanneer de onderzoeker verder gaat dan fouten en slordigheden en zijn handelwijze niet bijstelt na ernstige en gefundeerde kritiek. Een CWI kan laten onderzoeken of daarvan sprake is.
8. wangedrag van collega's toelaten en verheimelijken
Een onderzoeker of bestuurder heeft een zorgplicht ten aanzien van de wetenschap als geheel en in het bijzonder ten aanzien van de onderzoekers in zijn directe omgeving. Erkend moet worden dat gezagsverhoudingen in de wetenschap, bijvoorbeeld tussen promotor en promovendus, het aanklagen van collega's niet altijd gemakkelijk zal maken.